

Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény
Hajdú-Bihar Vármegye
✉ 4032 Debrecen, Böszörményi út 148.
☎ (52) 532-269, (52) 412-033
E-mail: dszszk@dszszk.hu

Napraforgó Támogatott Lakhatási Központ Szerep

Pszichiátriai betegek közösségi ellátása

Szakmai program

Tartalom

1. A költségvetési szerv legfontosabb adatai Alapító okirat szerint.....	4
1.1. A Napraforgó támogatott Lakhatási Központ Szerep elhelyezkedése a működési rendszerben	4
1.2. Jogszabályi hivatkozás	5
1.3. Általános szabályok; a szakmai program célja, hatálya, mellékletei, nyilvánossága ..	7
1.3.1. A szakmai program célja	7
1.3.2. A szakmai program hatálya.....	7
1.3.3. A Szakmai Program mellékletei	7
1.3.4. A szakmai program nyilvánossága.....	7
2. A szolgáltatás célja, a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	8
2.1. A pszichiátriai betegek közösségi ellátásának célja	8
2.2. A megvalósítandó program konkrét bemutatása	9
2.3. A létrejövő kapacitások	12
2.3.1. Tárgyi feltételek.....	12
2.3.2. Személyi feltételek	14
2.4. A pszichiátriai beteg személyek részére nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek	14
2.4.1. Megkeresés.....	14
2.4.2. Tanácsadás.....	15
2.4.3. Gondozás, mentális gondozás	15
2.4.4. Készségfejlesztés	17
2.4.5. Esetvitel, esetkezelés.....	19
3. Más intézményekkel történő együttműködés módja	19
4. Az ellátandó célcsoport, ellátottak körének megnevezése.....	23
..... A fenntartó által biztosított szolgáltatáselemek	24
5.....	24
5.1. Megkeresés.....	24
5.2. Tanácsadás.....	26
5.3. Gondozás (Mentális gondozás)	28
5.4. Készségfejlesztés	29
6. Az ellátások igénybevételének módja.....	29

6.1. A pszichiátriai közösségi ellátások igénybevétele.....	29
6.2. Kérelem.....	30
6.3. Megállapodás.....	31
6.4. Az intézményi jogviszony megszüntetése, megszűnése.....	31
6.5. Térítési díj.....	32
7. A szolgáltatásokról szóló tájékoztatás helyi módja.....	32

1. A költségvetési szerv legfontosabb adatai Alapító okirat szerint

1.1. A Napraforgó támogatott Lakhatási Központ Szerep elhelyezkedése a működési rendszerben

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által fenntartott integrált intézményrendszerben elfoglalt helye:

Költségvetési és irányító szerv: Belügyminisztérium

1051 Budapest, József Attila u. 2-4.

Középirányító szerv:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság,

1132 Budapest, Visegrádi utca 49.

Kirendeltség:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Hajdú-Bihar Vármegyei Kirendeltség

4024 Debrecen, Piac u. 54.

Az intézmény neve: Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye

Székhelye: 4032 Debrecen, Böszörményi út 148.

Telephely neve: Napraforgó támogatott Lakhatási Központ Szerep

Telephely (Szolgáltató Központ) címe: 4163 Szerep, Emlék utca 16.

Az Intézmény által biztosított szolgáltatás:

- Pszichiátriai betegek közösségi ellátása: 72 fő

Az Intézmény ellátási területe: Szerep község közigazgatási területe

Napraforgó Támogatott Lakhatási Központ Szerep – a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5/A. § (1) bekezdése alapján – a következők szerint határozza meg a szakmai programját.

1.2. Jogszabályi hivatkozás

A támogatott lakhatás szolgáltatási rendszerét alapvetően meghatározó jogszabályok:

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet
- A fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008. (IV.23.) Korm. rendelet

- A súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII.9.) Korm. rendelet
- 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- 3/2002. (II.8.) SzCsM - EüM együttes rendeletet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
- 381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról Egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról
- A vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017 (X. 18) EMMI rendelet
- Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény
- A támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet.
- Általános adatvédelmi rendelet (GDPR) 2016/679 rendelet a természetes személyeknek és személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról

1.3. Általános szabályok; a szakmai program célja, hatálya, mellékletei, nyilvánossága

1.3.1. A szakmai program célja

Meghatározza a vonatkozó jogszabályok, az egyedi sajátosságok alapján a telephely szakmai tevékenységét, ennek érdekében megállapítsa:

- a szolgáltatás célját,
- a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
- az ellátandó célcsoport megnevezését,
- a fenntartó a Rendelet 2. § 1) pontja szerinti szolgáltatás elemek közül melyeket biztosítja,
- az ellátás igénybevételeének módját,
- a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját,
- más intézményekkel történő együttműködés módját.

1.3.2. A szakmai program hatálya

A szakmai program a jóváhagyás napján lép hatályba. A szakmai programot a szakmai program egyes elemeinek megváltozása, módosulása esetén módosítani kell. A szakmai program személyi hatálya kiterjed az igénybe vevőkre, valamint a szolgáltatás szakmai működtetésében, szolgáltatásai nyújtásában közreműködő személyekre. A szakmai program területi hatálya a Napraforgó Támogatott Lakhatási Központ Szerep telephelyre terjed ki.

1.3.3. A Szakmai Program mellékletei

- az ellátás igénybevételeéhez szükséges megállapodás tervezete,
- a szervezeti és működési szabályzat tervezete.

1.3.4. A szakmai program nyilvánossága

A szakmai programot nyilvánosságra kell hozni. A közzététel elektronikusan és fizikai módon történik:

- kifüggesztésre kerül az intézmény székhelyén, a szolgáltató központban, valamint a támogatott lakhatási egységekben
- kifüggesztésre kerül az intézmény hirdetőtábláin
- honlapon történő megjelenés (hajdubihar.gov.hu; <http://dszszk.hu>)
- A szakmai program módosításakor a nyilvánosságra hozatalról ismételt gondoskodni kell. A szakmai programot a Rendelet 5/A. § (1) bekezdése szerinti elemeinek változása esetén módosítani kell.

2. A szolgáltatás célja, a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

2.1. A pszichiátriai betegek közösségi ellátásának célja

A közösségi pszichiátriai ellátás célja, hogy az általunk gondozott pszichés problémával küzdő kliensek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve, ha betegségükből adódóan már kirekesztődtek a társadalomból, reintegrálódjanak a közösségbe. Az ellátás célja a betegségből adódó tünetek, károsodás, pszicho-szociális korlátozottság okozta hátrányok leküzdése annak érdekében, hogy az igénybe vevők a számukra lehetséges legteljesebb mértékben részt vehessenek a közösség életében.

A közösségi ellátást intézményünkben önálló alapszolgáltatásként nyújtjuk pszichiátriai beteg igénybe vevők számára. Az ellátásban a támogatott lakhatásban élő, intenzív támogatást igénylő, nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai beteg személyek vesznek részt, akik kezelésben részesülnek, betegségük ambuláns szakorvosi ellátás mellett egyensúlyban tartható, rehabilitációjuk közösségi ellátással segíthető. A közösségi pszichiátriai ellátás a pszichiátriai betegek részére lakókörnyezetükben, jelen esetben a támogatott lakhatásban nyújtunk komplex segítséget a mindennapi életvitelben, továbbá lehetőség szerint biztosítjuk képességeik megtartását, illetve fejlesztését. A klienseink állapotát folyamatosan figyelemmel kísérjük. Ennek érdekében a terápiás munkatársunk kapcsolatot tart fenn a kliens háziorvosával, illetve pszichiáter szakorvosával, esetlegesen a családjával.

A szolgáltatás a kliens számára segítséget nyújt:

- egészségi és pszichés állapotának javításában
- a mindennapi életben adódó konfliktusok feloldásában és problémái megoldásában
- a szociális és mentális gondozásban, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásban

A szolgáltatást a komplex támogatási szükségletfelmérés alapján nyújtjuk.

A közösségi pszichiátriai ellátás a támogatott lakhatásban élők számára

- készségfejlesztés,
- mentális gondozás,
- tanácsadás szolgáltatási elemeken keresztül nyújtja tevékenységeit.

2.2. A megvalósítandó program konkrét bemutatása

A közösségi pszichiátriai ellátás keretében olyan önkéntes és térítésmentesen igénybe vehető, közösségi alapú gondozást biztosítunk, amelynek során megvalósulhat az érintettek pszicho- szociális rehabilitációja.

Az ellátás két szinten történik: a kliens otthonában, illetve közösségi keretek között. A szolgáltatásokat a kliensek lakókörnyezetében, jelen esetben a szerepi lakóegységekben, a csoportfoglalkozások, tréningek elérhetőségét pedig a szerepi szolgáltató központban biztosítjuk. A külső programokhoz jutást szervezéssel, tanácsadással segítjük.

A közösségi pszichiátriai ellátásban részt vevő személynek egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínálunk, valamennyiüknél egyéni gondozási terv készül, melynek elkészítésébe bevonjuk az érintett személyt, szűkebb közösségének tagjait, az alapszolgáltatási koordinátort és a kliens közösségi gondozóját. A gondozási tervet képező egyéni segítségnyújtás, az önellátás, a vásárlás, az ügyintézés segítése mellett nagy hangsúlyt kap az egyéni mentális gondozás.

Együttműködünk az egészségügyi ellátó rendszerekkel, szakorvosi illetve háziorvosi ellátás szakembereivel.

Biztosítjuk szükség esetén a megfelelő egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutást háziorvossal, kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos kontrollálása történik. Szervezzük a pszichiátriai szakorvosi felügyeletet, információnyújtással, tanácsadással, szükség esetén orvoshoz való kíséréssel, a kezelés figyelemmel kíséréssel a közösségi gondozó segíti az egészségügyi ellátás szakembereit, így annak egészségügyi ellátása sokkal hatékonyabb.

A klienssel végzett munka során kiemelt figyelmet kell fordítanunk a problémaelemzésre, a problémamegoldó beszélgetésekre. Fontos meghatározni a személyes célokat, melyek a változásra motiváló tényezők. Ehhez elengedhetetlen, hogy elnyerjük a kliens bizalmát.

Fontosnak tartjuk a tájékoztatást a betegséggel, az ahhoz való alkalmazkodással és kezelés teendőivel kapcsolatos tudnivalókról.

Információt nyújtunk a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségeinek igénybevételéről.

Feladatunk a pszicho- szociális rehabilitáció keretében a munkához való hozzájutás, a szabadidő szervezett eltöltésének segítése, szabadidős, önsegítő csoportok, klubok, támogató hálózatok szerveződésének segítése.

Ezek segíthetik az egyén társadalomba való reintegrációját, közösségi kapcsolatok kialakítását, erősítését, önismeretük fejlesztését.

Igyekszünk őket kulturális, művészeti tevékenységekbe bevinni, jeles napokra, ünnepeinkre rendszeresen műsorokkal készülnek, fesztiválokon vesznek részt.

A készségfejlesztés során életvitellel kapcsolatos tréningeket szervezünk, melyek segítik az önellátásra való képesség javítását és fenntartását.

A közösségi ellátásban részt vevőnek nagyon fontos, és nagy előnyt jelenthet a támogató közösségi környezet, ezért segítünk a meglévő családi, baráti kapcsolatok fenntartásában, újjáélesztésében.

Munkatársaink alapelvüknek tekintik azt, hogy szolgáltatásainkat magas szakmai színvonalon biztosítva nyújtsák a kliensek számára. Munkánk során rendszeresen

tartunk esetmegbeszéléseket és lehetőség szerint igénybe veszünk szupervíziós tréningeket külső szakemberek bevonásával. A szakmai előírásoknak megfelelően dokumentáljuk munkavégzésünket.

A közösség alapú gondozás során összefoglalva az alábbiakat biztosítjuk:

- problémaelemzés, probléma megoldás,
- személyes célok meghatározásának segítése,
- változásra motiváló tényezők feltárása,
- problémamegoldó beszélgetések,
- életvitellel kapcsolatos tréningek szervezése, illetve közvetítése,
- készségfejlesztés, önellátásra való képesség javítása és fenntartása,
- szabadidő szervezett eltöltésének segítése,
- önszorgató csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése,
- tanácsadás, információnyújtás az egészségügyi, szociális ellátásokról, szolgáltatásokról,
- továbbá foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybevitelének módjairól.

A jól működő közösségi szolgáltatás során a visszaesések száma csökkenthető, illetve a korai figyelmeztető tünetek észlelésével azok lefolyása kevesebb problémát jelent a kliens-, illetve a közvetlen környezete számára.

A pszichiátriai közösségi ellátásban biztosított foglalkozások formái, rendszeressége

a.) Egyéni konzultáció

Helyszíne: az igénybe vevő lakóhelye vagy a szolgáltató központ

Rendszeressége: igény szerint, egyebekben előre meghatározott találkozások alkalmával

Itt kerül sor a pszichés gondok kialakulásának és az egyéni életút összefüggéseinek feltárására, valamint az egyéni motiváció felmérése, életvezetési stratégiák, célok megbeszélése. A találkozások rendszeressége, ideje, helyszíne gondozó és gondozottja között a szükségletekhez rugalmasan igazodik.

b.) Csoportfoglalkozások

Helyszíne: a Szolgáltató Központ foglalkoztató helyisége. Rendszeressége: előre meghatározott napokon.

Istentiszteletet, bibliaórát tart rendszeresen a Szerepi Református Egyház lelkipásztora.

Főbb programok:

Tematikus csoport- rendszeres

A csoportfoglalkozásokon különböző témákat dolgoznak fel a csoporttagok, a résztvevők megismerhetik egymás élettörténetét, különös tekintettel a pszichés betegség szomatikus, pszichés és szociális aspektusaira.

Kreatív csoport- rendszeres

Nehezen kommunikáló kliensek fejezhetik ki érzéseiket, különböző kreatív művészeti ágakban.

Szabad interakciós csoport- rendszeres

A kliensek által hozott témakörök feldolgozása a közösségi ellátás munkatársai vezetésével.

A filmklub, zene-, játék-, nevetésterápia, irodalmi csoportfoglalkozás, kiállítás, színház-, könyvtárlátogatás szintén rendszeres, mindig a kliensek igényeihez igazodó programok.

2.3. A létrejövő kapacitások

2.3.1. Tárgyi feltételek

A szolgáltatás 72 fő pszichiátriai beteg személyt tud ellátni. A gondozó tevékenységét Szerep településen a támogatott lakhatás helyszínén, vagy a Szolgáltató Központban végzi. Amennyiben a gondozási folyamat a célszerűség és hatékonyság mentén igényt mutat, sor kerül a Szolgáltató központban lévő helyiségekben történő találkozásokra, de a hangsúly a lakókörnyezetben történő gondozáson van.

A pszichiátriai betegek közösségi ellátását nyújtó intézmény Szolgáltató Központja Szerep településen helyezkedik el. A szolgáltatás gyalogosan könnyen megközelíthető. A település központja a házaktól és a szolgáltató központtól 10 percnyi járásra van. Az épület kialakítása lehetővé teszi az akadálymentes közlekedést. A szolgáltatás nyújtására az alábbi helyiségek kerültek kialakításra:

- foglalkoztató helyiség
- a személyes, segítő beszélgetésekre szolgáló helyiség
- foglalkoztatásra, szabadidős tevékenységek lebonyolítására helyiségek
- stáb-, team megbeszélésre alkalmas helyiség
- irodahelyiségek, ahol az irodai háttértevékenység, adminisztráció, interjú folyik.

Az ellátást igénybe vevők részére és a személyzet részére számítógéppel és egyéb irodai eszközökkel rendelkezünk (fénymásoló, nyomtató, projektor)

Kommunikációs eszközök rendelkezésre állnak, ezek közül a mobiltelefon az egyik legfontosabb. Időpontok egyeztetésére, rövid konzultációk megtartására, krízis intervenció bonyolítására, ügyintézésre szükséges, mindemellett fontos a lakókörnyezetben dolgozó kollégák folyamatos, kölcsönös elérésének lehetősége is. Közlekedési eszközként intézményi gépjármű a munkatársak és a kliensek rendelkezésére áll.

Az internet, mobilinternet használatára is lehetőség van, a mai kornak megfelelően hatékony és gyors tanácsadói segítséget nyújthatnak gondozási és koordinálási helyzetben.

A szolgáltató központ tornaszobával is rendelkezik, ezáltal lehetőség van sportterápiás-, sport-, szabadidős tevékenységekre, az ehhez szükséges feltételekhez biztosítottak.

Az épület berendezési- és felszerelési tárgyai, valamint a bútorzat megfelelnek a foglalkozásokhoz szükséges körülményeknek.

2.3.2. Személyi feltételek

A közösségi szolgáltatás minimális személyi feltételei:

- 2 fő gondozó / terápiás munkatárs
- Pszichiáter szakorvos konzultáns havi 4 órában

Az alapszolgáltatási koordinátor feladata a közösségi szolgáltatás koordinálása is.

A munkatársnak rendelkezni kell közösségi gondozó képesítéssel.

2.4. A pszichiátriai beteg személyek részére nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek

A közösségi pszichiátriai ellátás feladata a szabadidő szervezett eltöltésének segítése, szabadidős, önszorgító csoportok, támogató hálózatok szerveződésének segítése, információnyújtás az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi ellátások és szolgáltatások, valamint a foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségek igénybeviteléről a munkához való hozzájárulássegítése.

Szolgáltatási elemek:

- Megkeresés
- Tanácsadás
- Gondozás, mentális gondozás
- Készségfejlesztés
- Esetvitel, esetkezelés

2.4.1. Megkeresés

Szociális problémák által érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen, illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás céljából, akik vélhetően jogosultak egy adott szolgáltatásra, de azt bármilyen okból elérni nem tudják. A megkereső munkánk sokrétű, sok résztvevő bevonásával járó, a gondozási folyamat megvalósítását támogató tevékenységből áll. Célja részben, hogy a célcsoport tagjainak és hozzátartozóinak elérhetővé tegyük a szolgáltatást. A megkereső munka alapfeltétele, hogy a szolgáltatás ismertetése közérthető nyelven, az érintetteket és családtagjaikat megszólítva történjen.

2.4.2. Tanácsadás

A tanácsadás olyan rövid időtávú szolgáltatási elem, mely személyre szabott, és kiindulópontja a kliens szükséglete, és mely során a kliens adott készségi szintjén felmerülő, egy adott problémára, bizonytalanságot okozó élethelyzetre fókuszálunk. Az ellátás során mind az adott probléma fennállása, mind újabb problémák előkerülése esetén ismételhető. A tanácsadás célcsoportja elsősorban a mentális zavarral élő személy, ugyanakkor a hozzátartozók és barátok is fókuszba kerülnek a tevékenység során. Fontos az akadálymentes kommunikáció, a stigmatizáció elkerülése. Célunk az általános és speciális információk megadása, az információhoz való hozzáférés segítése, a támogatott döntéshozatalhoz szükséges tényezők figyelembevételét segítő információadás.

Fontos, hogy a kliensek megfelelő tájékoztatást kapjanak:

- egészségügyi, mentálhigiénés ellátásokról és szolgáltatásokról
- foglalkoztatással kapcsolatos ismeretek biztosítása, a munkahely lehetőségeiről, a munkanélküli ellátások igénybevételei lehetőségeiről,
- oktatás, képzés, átképzés, ismeretszerzés lehetőségeiről,
- önségió szervezetekről, csoportokról
- érdekvédelmi szervezetek eléréséről, az igénybe vehető betegjogi, ellátottjogi szolgáltatásokról, esetleges panaszkezelés módjáról.
- szükség esetén gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás lehetőségeiről,

Ügyelni kell arra, hogy ne csak puszta információátadás történjen, hanem a megszerzett információkat használni tudják, valamint fontos a szolgáltatást igénybe vevők kapcsán a beteg- és ellátotti jogok betartására.

2.4.3. Gondozás, mentális gondozás

Célja: a szolgáltatást igénybe vevő személyek lelki egészségének ápolása, egyensúlyának megtartása, a kliens olyan pszicho-szociális intervenciókban részesüljön, mely a pszichés egyensúlyát, tünetmentességét szolgálja.

Elsődleges feladat a hatékonyság érdekében a gondozó és az igénybe vevő személy kölcsönös tisztelete és a bizalmon alapuló kapcsolatának kialakítása, valamint a személyre szabott gondozási terv elkészítése.

A gondozás során fontos a pszicho-educáció, mely során a kliens felvilágosítást kap a betegségről, a kezelésről, a korai figyelmeztető tünetekről.

Nagyon fontos az agresszió kezelése és korai figyelmeztető tünetek jeleinek felismerése, mivel a korai figyelmeztető tünetek felismerése, az agresszió kezelésének képessége megelőzheti az állapotrosszabbodást.

Segítséget kap a kliens preventív, azaz megelőző technikák elsajátítása terén pl.: testmozgás, relaxáció. Az egészséges étkezési szokások kialakítása, alvási problémák kezelése, napi tevékenységek megszervezése terén is támogatást nyújtunk.

Nagyon fontos a gyógyszer-compliance, gyógyszereszedési hajlandóság segítése, információnyújtással, illetve ösztönözzük az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésben, szolgáltatásban való részvételt.

A krízishelyzet kialakulásának megelőzése, öngyilkossági szándék felismerése, stresszkezelés is a gondozási feladatunk része.

A hatékony és sikeres gondozási folyamat érdekében különböző szociális, egészségügyi, egyházi, civil szervezeteket vonunk be a segítő folyamatba.

A gondozói feladataink között fontos momentum, hogy felvegyük a kapcsolatot a szolgáltatást igénybe vevő egyén hozzátartozóival, támogatóival, és megpróbáljuk bevonni, motiválni őket a segítő folyamatba. Fontos, hogy mindezt a kliens engedélyével tegyük. Elengedhetetlen, hogy dolgozzunk a negatív társadalmi hatások csökkentésén, mely az információhiányból, előítéletekből fakad. Ennek érdekében rendszeresen jelen vagyunk helyi rendezvényeken, megmutatjuk magunkat, részt veszünk a település közösségi programjain. Sok szabadidős programot szervezünk, a külső programokról tájékoztatást nyújtunk, ezáltal igyekszünk a kliens izolációját megakadályozni, csökkenteni.

A gondozói tevékenység egészét a támogató, pozitív megerősítő gondozói jelenlét jellemzi, mindig a szolgáltatást igénybe vevő személy meglévő képességére alapozunk és szem előtt tartjuk a betegségének aktuális fázisát. A nyújtott tevékenységek a személyes hatékonyságot növelik, hozzájárulnak az állapotrosszabbodás megelőzéséhez, a munkaerőpiaci aktivitáshoz, a közösségben való aktív élethez.

2.4.4. Készségfejlesztés

A készségfejlesztés egyik fő célja a stresszkezelő technikák elsajátítása, kommunikációs készségek fejlesztése, problémamegoldó készség fejlesztése, asszertív viselkedésformák elősegítése. A készségfejlesztés további célja az önálló életvitelhez, a közösségben való aktív részvételhez szükséges készségek fejlesztése. A hosszan tartó pszichiátriai problémával élőket a készségfejlesztés nemcsak saját személyes céljaik elérésére tanítja, hanem a családtagokkal fenntartható kapcsolatra is. A készségfejlesztő tevékenységek fejlesztő hatása révén a kliensek körültekintőbbé válnak a stresszhelyzetek felismerésében, azok asszertív elkerülésében.

Kapcsolódó tevékenységek:

- Életviteli készségek fejlesztése
- Kommunikációs készségek fejlesztése
- Problémamegoldó készség fejlesztése
- Asszertív viselkedés fejlesztése
- Munkakereséshez és megtartásához szükséges kompetenciák fejlesztése
- Szabadidő hasznos eltöltésének támogatása
- Társas kapcsolatok kialakításának fejlesztése

A tevékenységek végzése során feladatunk az állapotfelmérés, melynek célja, hogy megismerjük a klienseket, milyen mechanizmusok szerint élnek, melyek azok a tényezők, amelyek akadályozzák, illetve segítik életkörülményeiket. Felmérjük korábbi mindennapi életmódjukat, szociális kapcsolataikat, mennyire és milyen módon vesznek részt a közösségi életben. Milyen mértékű problémamegoldó

képességük, stresszkezelési-, kommunikációs készségük, betegségtudatuk, betegséghez történő viszonyulásuk, mennyire ismerik a betegségét, családtagokhoz való viszonyulásuk, gyógyszer compliance. Fontos a bizalmi kapcsolat kialakítása, mert csak ebben az esetben hatékony a probléma feltárása, és a segítségnyújtás.

Pszicho-szociális intervenciók

- Korai figyelmeztető jelek, tünetek felmérése, összeírása, megbeszélése, az ilyenkor szükséges teendők meghatározása.
- Készségfejlesztés: stressz- kezelés, problémamegoldó készség, és a célok eléréséhez kapcsolódó készségek fejlesztése
- Pszicho- szociális rehabilitáció: munkához való hozzájutás segítése, szabadidő szervezett eltöltésének segítése, klubtevékenységhez való hozzájutás szervezése
- Speciális stratégiák: gyógyszer-compliance segítése, a napi tevékenység megszervezése, agresszió kezelése, öngyilkosság kockázatának kezelése, segítő beszélgetés lefolytatása
- Egyéni esetkezelés
- Szociális munkacsoporttal: önsegítő, hozzátartozói csoport szerveződésének segítése, működtetése, kulturális, ismeretterjesztő és szabadidős programokon való részvétel prevenciós céllal, tájékoztatás a szolgáltatásról betegcsoportoknak egészségügyi intézményekben.

Információs ügyintéző, érdekvédelmi és adminisztratív tevékenység

- Ügyintézés: munkaügyi központban történő regisztrációban segítségnyújtás, oktatási intézménnyel kapcsolatkiépítés, hivatali ügyintézés személyesen, telefonon, levélben.
- Érdekvédelem: személyesen, telefonon, levélben kapcsolattartás a helyi közösségekkel és közösségfejlesztőkkel, jog és érdekvédők felkeresése az ellátott érdekében, kapcsolattartás a szociális alap és szakosított ellátás, az

egészségügyi alap- és szakellátás szakembereivel. Adminisztráció a jogszabályban előírt dokumentáció alapján belső használatra.

Az intézményközi együttműködést elősegítő tevékenység

- Tanácsadás, információnyújtás az egészségügyi, szociális, gyermekvédelmi, foglalkoztatási, oktatási, lakhatási lehetőségekről és igénybevitelükről.
- Kapcsolattartás természetes közösségi erőforrásokkal.
- Szakmai továbbképzésen, konferencián való részvétel.
- Szupervízióon való részvétel

2.4.5. Esetvitel, esetkezelés

Az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

3. Más intézményekkel történő együttműködés módja

Együttműködés az intézmény Fenntartójával, székhely intézménnyel:

- szakmai feladatellátás nyomon követésére, ellenőrzésére,
- a szakmai program szerinti működésre stb.

Pályázatok, egyéb fejlesztési lehetőségekben való konzultáció.

Más szociális szolgáltatókkal az együttműködés:

A más hasonló alapellátással való együttműködés során az intézmények kölcsönösen tájékoztatják egymást az általuk szerzett tapasztalatokról, az alkalmazott új módszerekről, eredményeikről stb.

- Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ Püspökladány
- Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Püspökladány

Együttműködés szociális bentlakásos intézményekkel:

A szociális bentlakásos intézményekkel való együttműködés célja a szociális ellátórendszer elemeinek rugalmas együttműködése, mely a kölcsönös párbeszédben, szakmai ismeretátadásban, az ellátottaknak legjobban megfelelő szociális intézményi elhelyezés megkeresésében valósul meg.

Szakmai kapcsolatok fenntartása révén szakmai információk cseréje, új módszerek, modellek megismerése; elhelyezési és áthelyezési ügyekben kölcsönös segítségnyújtás, az igénylő számára legmegfelelőbb intézmény kiválasztásában, részt veszünk a szakmai konzultációkban.

Együttműködés szakorvosi ellátással:

A szakorvosi ellátással való együttműködés folyamatos, a gondozott személyek minél célzottabb, személyre szabottabb ellátása érdekében fenntartott kapcsolat.

Területileg illetékes pszichiátriai szakgondozó

A területileg illetékes pszichiátriai gondozóval való együttműködés módja:

- rendszeres megbeszélés, illetve
- ha egyes kliensek állapota szükségessé teszi, eseti megbeszélés útján.

A megbeszélés gyakorisága és időpontja: egyeztetés szerint történik

Az egészségügyi szolgáltatókkal való együttműködés módja

Az igénybe vevők érdekében a közösségi gondozók együttműködnek a területileg illetékes egészségügyi szolgáltatókkal. Folyamatos a kapcsolattartás a házi orvosokkal és a szakrendelőkkel, kórházi ellátás esetén a kezelő orvosokkal. Részvétel megszervezése az egyéni és csoportos egészségügyi szűrésekre. A szolgáltatás-nyújtás keretében igénybe vesszük a szociális szakértők tanácsadását.

Gróf Tisza István Kórház (Berettyóújfalu)

Kátai Gábor Kórház (Karcag)

Debreceni Egyetem Klinikai Központ (Debrecen)

Püspökladányi Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft. szakorvosi rendelőivel

Orvosi ügyelet

Országos Mentőszolgálat

Háziorvosok

Pszichiáter szakorvos

Együttműködés a hatóságokkal:

A folyamatosan változó jogszabályi háttér miatt folyamatos a kapcsolattartás és egyeztetés az engedélyező hatóságokkal. Fontos a jelentési kötelezettség teljesítése, csakúgy, mint a szakhatóságokkal történő egyeztetés. Tevékenységünk során elengedhetetlen az együttműködés az önkormányzatokkal.

Az intézmény a hatékony működés érdekében együttműködik minden olyan hivatallal, ahol az igénybe vevők érdekében eljárni szükséges.

- Debreceni Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
- Polgármesteri Hivatal Szerep
- Hajdúszoboszlói Járási Hivatal Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály
- hatóságok, szakhatóságok
- Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal hivatalai
- Nyugdíjbiztosító, Egészségbiztosító szervek
- Rendőrség
- Járási Gyámhivatal – Püspökladány
- Hajdúszoboszlói Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály

Foglalkoztatás területén együttműködünk:

KÉZMŰ Közhasznú Nonprofit Kft.

Hajdúszoboszlói Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége

Ezek a kapcsolatok, együttműködések nagyon fontosak, hiszen első lépcsőnek tekinthetők a munkaerőpiacra való visszailleszkedés szempontjából. Lehetőséget biztosítanak munkavégzésre azok számára, akik általában hiányos, elavult végzettségekkel rendelkeznek, vagy szakképzetlenek, esetleg több éve, évtizede megszerezték a szakképesítésüket, de gyakorlati tapasztalat szerzésére nem volt lehetőségük.

Ellátott jogi képviselő, betegjogi képviselő, érdekvédelmi szervezetek:

Feladata az igénybe vevők érdekvédelmének biztosítása. Az ellátott jogi képviselő havi rendszerességgel látogatja meg a házak lakóit.

Társintézményekkel való együttműködés:

A szolgáltatás szoros kapcsolatot ápol az alap- és szakosított ellátást biztosító társintézményekkel. Rendszeres vendégei egymás rendezvényeinek, programjainak. Folyamatosak a szakmai egyeztetéseken, találkozókön veszünk részt.

- Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület
- Moravcsik Alapítvány
- Napfényes Támogató Szociális Egyesület
- Magyar Vöröskereszt Püspökladány Területi Szervezete
- Felsőoktatási és köznevelési intézmények
- Püspökladányi Egészségfejlesztési Iroda

Az együttműködés módjai:

- személyes kapcsolattartás
- telefonon történő kapcsolattartás
- internet segítségével történő kapcsolattartás
- szakmai konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel
- szociális közösségi-, és csoportmunkába való bekapcsolódás

4. Az ellátandó célcsoport, ellátottak körének megnevezése

A közösségi pszichiátriai ellátásunk célcsoportjába elsősorban azok a hosszán tartó, major pszichiátriai problémával élő klienseink tartoznak, akik betegségük remissziós fázisában vannak, rendszeres pszichiátriai ambuláns gondozásban részesülnek, ugyanakkor a támogatott lakhatásban intenzív, szükségleteiknek megfelelő, hosszú távú pszicho-szociális rehabilitációs támogatást kaphatnak.

A pszichiátriai beteg személyek BNO diagnosztikai rendszerében körülhatárolt csoportja a közösségi ellátásra vonatkozóan rendeletben meghatározva BNO-10 kódkönyv szerint:

- F31-32: Bipoláris affektív zavar, depressziós epizód
- F33: Rekurrens depresszió
- F20-29: Schizoprénia, schizotypias és paranoid rendellenességek

A szolgáltatás 72 fő veszi igénybe vevői létszámra kért működési engedélyt, jelenleg a Szerepen támogatott lakhatási szolgáltatást igénybe vevők közül 13 fő fogja a szolgáltatást igényelni. Valamennyien megfelelnek a szolgáltatás igénybevételének a BNO diagnózisuk alapján. A 13 fő schizophrénia diagnózissal rendelkező egyén között 32%-ban férfi és 62 %-ban női igénybe vevők aránya. Valamennyien több pszichiátriai diagnózissal is rendelkeznek. A schizophrénia vezető kórkép mellé 31%-ban depresszió, 34 %-ban generalizált- vagy egyéb meghatározott szorongás kórkép társul, 34%-ban parkinsonismus, és 7%-nál alkohol okozta egyéb mentális és viselkedési zavarok diagnózis is megjelenik. Emellett 70% esetében egyéb belgyógyászati kórképek is jellemzőek, mint magasvérnyomás, diabetes, pajzsmirigy megbetegedés. Az átlagéletkoruk 58,4 év. Iskolai végzettségüket tekintve 62%-ban 8 általános iskolai végzettséggel, 31%-ban középfokú végzettséggel, 7 % felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. Szakképesítéssel 54% rendelkezik közülük. Korábban valamennyien rendelkeztek munkaviszonnyal, 38% mezőgazdaságban, állattenyésztésben, 31 % a szolgáltatóiparban, 23% építőiparban, egyéb ipari tevékenységben, 8% a kereskedelemben dolgozott. Jövedelmi helyzetüket tekintve 54% rokkantsági ellátásban részesül, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban 15%, és

23% részben fogynak támogatásban. A szolgáltatásunkat igénybe vevők krónikus pszichiátriai beteg személyek, akiknek súlyos, életvitelt nagymértékben érintő és az élet összes területén jelenlévő megbirkózási nehézségeik vannak. Jellemző rájuk a kapcsolataik beszűkülése, az önérvényesítő képesség elégtelensége, vágyak törekvések realizálásának nehézsége. Nagyfokú stressz- sérülékenység, relapszus kockázata áll fenn.

Az életvitel során felmerülő problémákat nehezen kezelik, sokszor konfliktuskezelési problémák adódnak. Betegségükből kifolyólag az aktív célirányos tevékenység, tartós erőfeszítés és figyelem megtartásának nehézsége áll fenn.

Jellemző a társadalmi kirekesztődés, szociális hátrányok, mint a munkaerőpiacról való kiesés, anyagi nehézségek, elszegényedés, társadalmi szerepvesztés, marginalizálódás (elkülönülés, kizárás), stigmatizáció (megbélyegzés), előítéletek.

88%-ban bentlakásos intézményben éltek, teljes férőhelykiváltás révén kerültek át támogatott lakhatási szolgáltatásba. A több éves intézményi lét következtében a korábbi kapcsolataik beszűkültek, az új kapcsolatok kiépítésének nehézséget jelent számunkra.

Többükönél jellemzőek a konfliktusokkal terhelt, ambivalens családi kapcsolatok. Több kliensre jellemző az érzelmi-indulati labilitás, az alacsony stressz terhelhetőség. Betegségükből származóan furcsa, szokatlan viselkedések, kommunikációs stílusok fordulhatnak elő, amelyeket a környezetük elítélhet, vagy megijedhet ezektől. Emiatt gyakran fordul elő az izoláció, amely ezeket a személyeket megfosztja alapvető szociális szükségleteik kielégítésétől.

Tüneteik miatt súlyos szorongást élnek át, mely hozzájárul az alkalmazkodóképességük esetleges alacsony szintjéhez. Sikeres gyógyszeres kezeléssel a pszichotikus tünetek jól csökkennek, akár teljesen meg is szűnhetnek.

5. A fenntartó által biztosított szolgáltatáselemek

5.1. Megkeresés

A megkereső munka a koordinációs feladatokat ellátó terápiai munkatárs egyik fő tevékenysége. A megkereső munka színterei: tájékoztató előadás egészségügyi

intézmények (kórház, szakrendelő) dolgozói számára, fekvőbetegosztály betegei számára, érintett családtagok számára az ellátási formák igénybevételeének lehetőségéről.

Egyrészt a pszichiátriai problémával élőket a lakókörnyezetükben való megkereséssel, annak bevonásával kívánjuk elérni.

Szintén a megkereső munka részét képezi, amikor az érintettekhez közvetetten, a társintézmények bevonásával érünk el. A cél nem csupán az egyén elérése, hanem az információszolgáltatás is. A megkereső munka során felvesszük a kapcsolatot azon intézményekkel, szervezetekkel, szakhatóságokkal, amelyek tevékenységükkel hozzájárulhatnak az adott ellátási formán belül az intézményen belüli, valamint az intézményközi esetátadások rendszerének kialakításához, illetve az ellátás eredményességének fokozásához. A rendszeres és célzott tájékoztatás hatására a társintézmények munkatársai is megfelelő és hiteles információ birtokában tájékozottabbak lesznek, a szakmai együttműködés akadálymentesebb, gördülékenyebb lesz, ezáltal az ellátás hatékonysága növelhető.

Alapeleme még a megkereső munkánknak a jelzőrendszer kiépítése, illetve tagjainak folyamatos együttműködése. Ezzel biztosítható az információhoz való hozzájutás az egyén és családtagjainak helyzetéről, a felmerülő problémáikról. A jelzőrendszer kiépítése és működtetése közösségi ellátás esetében kiemelten fontos tevékenység, hiszen az egyének, családok szociális helyzetéről, problémáiról szóló folyamatos információáramlás biztosítását szolgálja. A jelzőrendszer működtetése a koordináló tevékenységet folytató szakember feladata, a szakemberek közötti együttműködés által a klienshez való hozzáférést segíti. Cél a problémák időben történő felismerése, azok mielőbbi enyhítése, megoldása; a már kialakult veszélyeztetettség és krízishelyzet következményeinek enyhítése, a krízishez vezető okok feltárása, a probléma forrásának enyhítése, megszüntetése.

A jelzőrendszer tagjai

Külső jelzőrendszer: háziorvos, egészségügyi intézmények (pszichiátriai alap- és szakellátás), önkormányzatok szakemberei (szociális és egyéb területeken dolgozók),

mentők, védőnők, oktatási intézmények, idősgondozás szolgáltatásai, egyházak, civil segítők, magánszemélyek, katasztrófavédelem, rendőrség stb.

Belső jelzőrendszer: pszichiáter, gyermekjóléti szolgálat, integráció esetén speciális szolgáltatók.

Hatékony együttműködés kapcsán esetlegesen kialakult krízis során képesek vagyunk biztosítani a korai krízisintervenciót is.

Esetkonferencia szervezése

Az esetkonferencia célja összehangolni több szolgáltatás, intézmény szakembereinek tevékenységét. Fontos valamennyi érintettel a problémák teamben való megbeszélése, a közös célmeghatározás, kompetenciák tisztázása.

Az esetkonferencia a segítő rendszer erőforrásait mozgósítja, akkor sikeres, ha a mentális problémával élő egyén és családja hathatós segítséget kap.

Szakmai rendezvények szervezése

Szakmai rendezvényeken a speciális ismeretek átadása, a tapasztalatok bemutatása a tájékoztatás szintén a munkánk fontos eleme.

A megkereső munkánk során olyan rendezvényeket is szervezünk, melyek a lakosság érzékenyítését szolgálják. A pszichiátriai beteg személyek felépülésében az egyik legnagyobb akadály a mentális problémához kapcsolódó stigma. Ezért szükséges olyan programokat szervezni melyeken keresztül a lakosság előítéletes, stigmatizáló hozzáállása pozitív irányba változik. Rendszeresen részt veszünk a település rendezvényein, meghívjuk a civil szervezetek, intézményeket a mi rendezvényeinkre. Igénybe vesszük a média kommunikációs csatornáit, szórólapokat, plakátokat helyezünk ki, használjuk az internetes felületet is. A szolgáltatást illetően szükséges a folyamatos szakmai tájékoztatás, a tájékoztató anyagok elkészítése és közzététele.

5.2. Tanácsadás

Az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási

folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nem kívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul. Ebben az esetben az a legfontosabb, hogy a kliens könnyen jusson hozzá az információkhoz, és hiteles, a témában felkészült segítőől kapjon a kérdéseire választ. Ennek megfelelően a tanácsadás szolgáltatási elem fontos része az információgyűjtéssel és a pszichoszomatikus fogyatékossgal élő személyekkel kapcsolatos adatbázisokat használata, melyben segítünk a kliens számára. Az intézményünk más szolgáltatókkal kialakított kapcsolati hálója segítségével biztosítani tudja azt is, hogy további szakemberek kerüljenek becsatornázásra a kliens szükségleteinek megfelelően, a kérdések megválaszolása és a széles körű információátadás érdekében.

Esetkezelés, esetmenedzsment

Az esetkezelés a hosszan tartó pszichiátriai problémával élők esetében a szolgáltatásnyújtás teljes idő tartama alatt folyamatosan megjelenik, mely során fontos a rendszerszemléletű megközelítés.

Az esetkezelés a krízisintervenciótól kezdődik és tart a kezelésig, valamint egészen felépülésig, megerősödésig. Az esetkezelés során fontos a közösségi pszichiátriai team összehangolt működése.

Esetmenedzsment során felmérjük a kliens állapotát, életvitelét, képet kapunk betegségével kapcsolatos ismeretnek szintjéről. Ezt követően történik meg a szükségletfelmérés, mely alapján elkészül a kliensünk gondozási terve. A gondozási terveben meghatározunk személyes, örömteli célokat, illetve az akadályozó problémákat.

Az egyéni esetkezelés fontos mozzanata a problémaelemzés, melynek célja a probléma áttekinthetővé tétele, amennyiben ez megtörténik és a problémamegoldó mozzanatok is átláthatóvá válnak, a kliensünk esetében ezek feszültségcsökkentő hatással bírnak.

A közösségi pszichiátriai ellátás fontos feladata a krízisintervenció, mely a válsághelyzet elhárítása, feszültségcsökkentés, helyzetfelmérés. Célja megóvni a

krízisben lévő személyt attól, hogy súlyosabb állapotba kerüljön, minél előbb kapjon célzott segítséget az észlelt válsághelyzetére. Elengedhetetlen a bizalom megléte, a tevékenység kiterjed a környezeti viszonyok, az egzisztenciális helyzet, a korábbi krízisek és azok egyezése, jelen krízisben eddig megkísérelt megoldási stratégiák, veszélyeztetettség felmérésére, megítélésére.

Az esetmenedzselés során feladat a családi, társadalmi kapcsolatok fenntartásának támogatása is, hiszen a hosszan tartó pszichiátriai problémával élőkénél különösen nagy jelentőséggel bír, hogy családtagjaik, rokonaik, számukra fontos társas kapcsolataik támogató módon legyenek jelen életükben, segítve ezzel felépülésüket. Ugyanakkor a családtagokkal is foglalkozni kell, mivel a családtagok szintén nagyfokú stresszt, frusztrációt élnek át, melynek következtében elhatárolódhatnak a betegségben érintett családtagtól. Fontos tevékenység a családon kívüli kapcsolatok (baráti, munka) erősítése is, a szélesebb társadalmi kapcsolatok bevonása a szolgáltatásba, ez nemcsak a kliens izolációját csökkenti, hanem előmozdítja a közösség változását is.

5.3. Gondozás (Mentális gondozás)

Az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket az érintett saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatás, fejlesztés, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megmaradást, visszailleszkedést.

Gondozási folyamat

Egy hónapon belül a megállapodás megkötését követően, a szakmai programban foglaltak alapján elkészül a kliens gondozási terve. A közösségi gondozó segítséget nyújt a kliensnek céljai megfogalmazásában. Az így, együtt készített gondozási terv meghatározza a kliens szükségleteit, a célokhoz igazodó legalkalmasabb ellátási formákat, a részletes feladatokat, a szolgáltatás idejét, helyét, gyakoriságát, a felülvizsgálat idejét.

A közösségi gondozó a gondozási terv alapján végzi a munkáját és folyamatosan vezeti a meghatározott dokumentációt. (jogosultság igazolása, közösségi gondozási adatlapot, gondozási terv értékelése).

A szolgálat és a dolgozók az adatok kezelésében, a jogszabályokban rögzített adatvédelmi előírások alapján járnak el, illetve végzik munkájukat. Az adatok kezeléséről az igénybe vevőt részletesen tájékoztatjuk.

Kötelezően vezetendő dokumentációk:

- Gondozási terv és annak mellékletei: Állapot felmérő lapok, életvitel-, pszichoszociális problémák felmérése, betegséggel járó stressz felmérése, önellátás-, mentális állapot felmérése
- Szükségletfelmérő lap
- Korai figyelmeztető tünetek
- Esetkövető lap
- Problémák megoldása, célok elemzése
- Félévi gondozási és eseménynapló

Kötelezően rendelkezésre bocsátandó dokumentáció:

- Megállapodás, nyilvántartás
- Szervezeti szintű együttműködési megállapodások
- Írásos tájékoztatók, szórólapok, a helyi médiában megjelenő anyagok

5.4. Készségfejlesztés

Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.

6. Az ellátások igénybevételének módja

6.1. A pszichiátriai közösségi ellátások igénybevétele

A Napraforgó Támogatott Lakhatási Központ Szerep közösségi pszichiátriai ellátása Szerep település közigazgatási területén élő pszichiátriai beteg személyek számára

biztosítja szolgáltatásait, melynek igénybevétele önkéntes és térítésmentes. A szolgáltatás igénybevétele, feltétele az életmód-változtatásra, a szolgáltatás igénybevételére vonatkozó együttműködési készség kinyilvánítása, azaz a kérelem kitöltése.

6.2. Kérelem

A szolgáltatást igénylő és/vagy hozzátartozója és/vagy törvényes képviselője személyesen az ellátás irodájában igényelheti az ellátást.

A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, az igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik – szakorvos, háziorvos javaslata alapján. A kérelem történhet írásban, vagy szóban egyaránt.

A szolgálatnál személyesen a fogadóórán, telefonon, e-mailben vagy levélben történik az igénybejelentés. A munkatársak mobiltelefonon és személyesen munkanapokon 07:30 – 16:00 óráig elérhetőek, Az igénybejelentést követő 15 munkanapon belül a szolgálat munkatársa előzetes egyeztetés után személyesen keresi fel az ellátásra váró pszichiátriai beteg személyt. A látogatás során tájékoztatja őt az igénybevétel feltételeiről és a tevékenységek tartalmáról, valamint minden olyan kiegészítő, támogató lehetőségről, amely segíti a klienst, vagy hozzátartozóját a szolgáltatás igénybevételének eldöntésében.

A szolgáltatás igénybevételéről társ-egészségügyi/szociális szolgáltatások szakemberei is tájékoztathatják az ellátás iránt érdeklődőt, írásos kérelme alapján a szolgálat munkatársa felveszi vele a kapcsolatot.

A működési engedélyben meghatározott létszámot meghaladó igény esetén az igénybejelentő értesítésre kerül írásban a várólistára való felvételtől. Az igénybejelentő ellátásáról szabad kapacitás esetén a jelzés sorrendjében gondoskodik a szolgálat.

A szolgáltatás igénybevételét az alapszolgáltatási koordinátor döntése alapozza meg - a benyújtott kérelem és a személyes kapcsolat, a felvételi interjú alapján.

Az alapszolgáltatási koordinátor az intézményi jogviszony létesítését megelőzően az alábbiakról gondoskodik:

- a. A kérelem nyilvántartásba vétele.
- b. A szolgáltatást igénybe vevőt értesíti a kérelem elfogadásáról és a kapcsolatfelvétel helyéről, idejéről.
- c. A kliens adatainak (Életinterjú és adatlap) és szociális kapcsolatrendszerének (Nyilatkozat) feltérképezése.
- d. Feltáró, motiváló, tájékoztató jellegű beszélgetést végez az együttműködés tartalmáról.
- e. Előkészíti a megállapodást a szolgáltatást igénybevevő személlyel.

6.3. Megállapodás

A megállapodás tartalmazza:

- a) Az igénybevevő természetes személyazonosító adatait,
- b) Az ellátás kezdetének időpontját,
- c) Az ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- d) Az intézmény által nyújtott szolgáltatások formáját, módját, körét,
- e) A személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályokat,
- f) A panaszjog gyakorlásának módját,
- g) Az intézményi jogviszony felmondásának eseteit.

A megállapodáshoz szakorvosi véleményt szükséges mellékelni

A megállapodás megkötése írásban történik, a felvételtől az intézmény vezetője dönt, a megállapodást is ő köti.

6.4. Az intézményi jogviszony megszüntetése, megszűnése

Az intézményi jogviszony megszűnik:

- A szolgáltatást igénylő kérésére azonnal, vagy meghatározott időben.
- A szolgáltatást igénylő nem tartja be az együttműködésben foglaltakat és a helyzet nem korrigálható – a szolgáltató kezdeményezésére.

- Amennyiben az igénybe vevő bentlakásos szakintézményi szolgáltatásba kerül.

Az intézményi jogviszony megszűnése:

- A szolgálat jogutód nélkül megszűnésével.
- Az igénybevevő halálával.
- A határozott idejű megállapodásban foglalt idő lejártával.

6.5. Térítési díj

A közösségi gondozás térítésmentes szolgáltatás. A speciális – általános feladatokon túli –szervezett egyedi szolgáltatások felmerült költségeit az igénybe vevő viseli, illetve viselheti (közös kirándulás stb.).

7. A szolgáltatásokról szóló tájékoztatás helyi módja

Az intézményről bővebb tájékoztatást az érdeklődők a fenntartó <https://szgyf.gov.hu/intezmenyek-2/hajdu-bihar-megye> oldalán találhatnak a Szellőrózsa Integrált Szociális Intézmény Hajdú-Bihar Vármegye intézménynev alatt a Honlap: www.dszzsk.hu linkre kattintva.

A honlapon a szolgáltatással kapcsolatos minden szükséges információ megtalálható, illetve az ellátás kérelmezéséhez szükséges dokumentumok is letölthetők.

A honlapon történő tájékoztatáson túl a telephely szakemberei személyesen, telefonon (tel: 06 30 080 4985 és elektronikusan (email: dszzs@dszzsk.hu) is nyújtanak tájékoztatást a szolgáltatásokról az érdeklődők részére.

Gyakorlati tapasztalat alapján az igénylők a szolgáltatásról családtagok, rokonok, ismerősök, más szociális, vagy egészségügyi szolgáltatók révén is tudomást szereznek. Felvilágosításban, tájékoztatásban az alábbi munkaköröket betöltő személyek kompetensek:

- integrált intézmény intézményvezetője
- Alapszolgáltatás központ szakmai vezető

Záró rendelkezés

Jelen Szakmai Program 2023. .... *július 25.* ..... napján lép hatályba.

Kelt: Debrecen, 2023. július 18.

.....
Kiss Zoltán
mb. intézményvezető

Fenntartói jóváhagyás:

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a Napraforgó Támogatott Lakhatási Központ Szerep Közösségi pszichiátriai ellátás szolgáltatás Szakmai Programját, és annak mellékleteként a Megállapodás tervezetet jóváhagyom.

Kelt: Debrecen, 2023. július 19.

.....
Nagy Kálmán
igazgató

